

KARKONOSZE I GÓRY IZERSKIE

ŚNIEŻKA

KOŚCIÓŁ WANG

HALA IZERSKA

ZAMEK CHOJNIK

SZKLARSKA PORĘBA

Bezdroża

Autorka przewodnika: Mariola Borecka

Redaktor prowadzący: Łukasz Karolewski

Redakcja: Anna Młynowska

Opieka techniczna: Katarzyna Leja

Projekt graficzny serii: Sabina Suchy

Projekt okładki: Ewa Jarocka; materiały graficzne zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock.com

Opracowanie kartograficzne: Krzysztof Trojan

Źródło pochodzenia danych kartograficznych: OpenStreetMap.org

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji.

Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawca dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawca nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Helion S.A.

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: bezdroza@bezdroza.pl

www: bezdroza.pl (księgarnia internetowa, katalog książek)

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

bezdroza.pl/user/opinie/bekt2v

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie II

ISBN: 978-83-289-4285-1

Copyright © Helion S.A., 2023, 2026

Kup książkę

Poleć książkę

Oceń książkę

Księgarnia
internetowa

Lubie to!
Nasza społeczność

SPIIS TREŚCI

	ZDOBAŹ I POZNAJ	8
	 trek	14
	KARKONOSZE I GÓRY IZERSKIE W PIGUŁCE	16
	KARKONOSZE I GÓRY IZERSKIE	18
	POCHODZENIE NAZW	19
	FIZJOGRAFIA	19
	OCHRONA PRZYRODY W KARKONOSZACH I GÓRACH IZERSKICH	35
	PRZYGOTOWANIE DO WYCIEZKI	37
	PLANOWANIE TRASY	37
	ODZIEŻ I EKWIPUNEK	38
	OZNACZENIA SZLAKÓW	40
	ZAGROŻENIA	42
	POMOC W GÓRACH	45
	OCHRONA PARKU NARODOWEGO	45
	TRASY TREKKINGOWE	47
	1 ZDOBYWAMY NAJWYŻSZY SZCZYT CZECH	49
	2 PRZEZ SKALNY STÓŁ DO ZAPOMNIANEJ OSADY	59
	3 KARKONOSKI KLASYK	69
	4 SZLAKIEM KARKONOSKICH SKAŁEK	81

5	WYPRAWA DO ŹRÓDEŁ ŁABY	91
6	DOOKOŁA SZKLARSKIEJ PORĘBY	103
7	SPACER NA ŻŁOTY WIDOK	111
8	PRZEZ ZAMEK CHOJNIK DO DOBREGO ŹRÓDŁA	119
9	POD SKALNE ŚCIANY KOTŁÓW	129
10	GRZBIETEM KARKONOSZY CZ. 1.	139
11	GRZBIETEM KARKONOSZY CZ. 2.	149
12	IZERSKIE <i>MUST SEE</i>	159
13	NA NAJWYŻSZY SZCZYT GÓR IZERSKICH	171
14	WIDOKOWO PRZEZ „IZERY”	179
15	NA HALĘ IZERSKĄ	187

TRASY DODATKOWE 195

	ŚCIEŻKA GEOTURYSTYCZNA WE WSCHODNICH KARKONOSZACH	196
	GŁÓWNYM SZLAKIEM SUDECKIM PRZEZ GÓRY IZERSKIE	197
	GŁÓWNYM SZLAKIEM SUDECKIM PRZEZ KARKONOSZE	199
	NA NAJWYŻSZY SZCZYT GRZBIETU LASOCKIEGO	200
	GRZBIETEM KAMIENICKIM GÓR IZERSKICH	201

travel 202

O REGIONIE 204

RYS HISTORYCZNY	204
ODKRYWANIE KARKONOSZY I GÓR IZERSKICH	207
SCHAFFGOTSCHOWIE	210
RIESENGBIRGSVEREIN	211
TRAGARZE LEKTYK	212

ATRAKCJE KARKONOSZY I GÓR IZERSKICH 213

1	KOWARY	214
2	KARPACZ	220
3	ŚNIEŻKA	229
4	MYŚLAKOWICE	230
5	ARBORETUM LEŚNEGO BANKU GENÓW KOSTRZYCA	232
6	DOLINA PAŁACÓW I OGRODÓW	233
7	JELENIA GÓRA	246
8	CIEPLICE ŚLĄSKIE-ZDRÓJ	250
9	PAŁAC SOBIESZÓW	252
10	ZAMEK CHOJNIK	253
11	BOROWY JAR	254
12	SIEDŁĘCIN	256
13	SOSNÓWKA	257
14	BOROWICE	258
15	PRZESIEKA	259
16	JAGNIĄTKÓW	263
17	MICHAŁOWICE	264
18	HUTA „JULIA” W PIECHOWICACH	265
19	SZKLARSKA PORĘBA	266
20	SZRENICA	274
21	HARRACHOV	276
22	ŚWIERADÓW-ZDRÓJ	278
23	KROBICA	285

INFORMACJE PRAKTYCZNE 286

INDEKS 295

KARKONOSZE I GÓRY IZERSKIE W PIGUŁCE

ZNAKOWANIE SZLAKÓW

● CZERWONY
szlak główny,
najciekawszy pod kątem
krajobrazów i przyrody

● NIEBIESKI
trasa dalekobieżna

● ZIELONY
krótki, najkrótsza droga
do charakterystycznych
miejsc regionu

● ŻÓŁTY
krótki szlak łącznikowy

● CZARNY
krótka droga dojściowa

SŁUŻBY RATUNKOWE

**GÓRSKIE OCHOTNICZE
POGOTOWIE RATUNKOWE**
Grupa Karkonoska
telefon alarmowy:
601 100 300 lub 985
<http://gopr.org>

NAJWYŻSZE SZCZYTÓW

- **KARKONOSZE**
Śnieżka (1603 m n.p.m.)
Lučňí hora (1555 m n.p.m.)
Studniční hora (1554 m n.p.m.)
Wielki Szyszak (1509 m n.p.m.)
Smołgornia (1489 m n.p.m.)
- **GÓRY IZERSKIE**
Wysoka Kopa (1126 m n.p.m.)
Smrek (1124 m n.p.m.)
Izera (1122 m n.p.m.)

INFRASTRUKTURA TURYSTYCZNA

- hotele
- pensjonaty
- schroniska górskie
- kempingi
- biwakowanie na dziko
- wiaty turystyczne
- bufety górskie

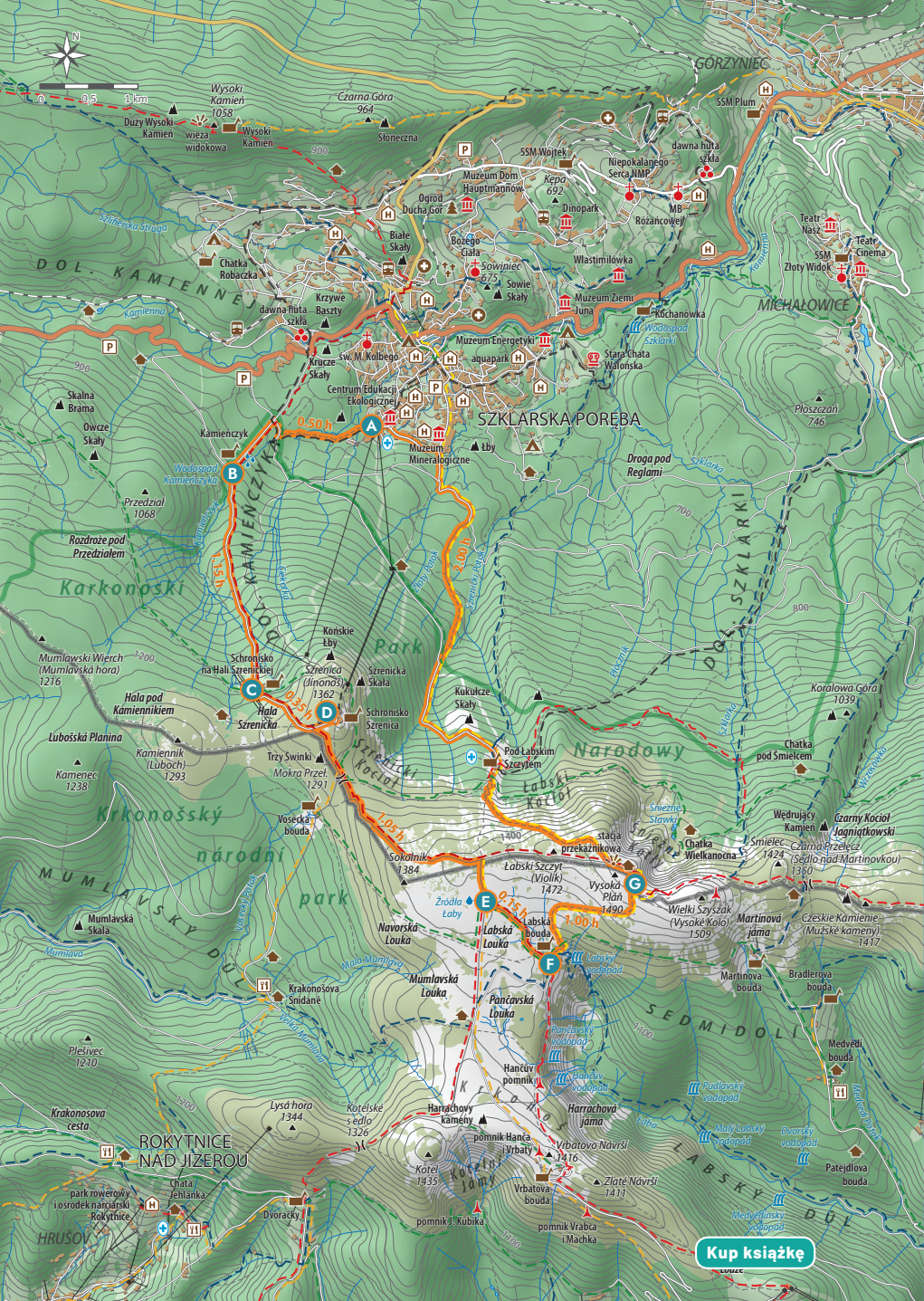
OCHRONA PRZYRODY

KARKONOSKI PARK NARODOWY
<https://kpnmab.pl>

PASMA GÓRSKIE SUDETÓW

5

WYPRAWA DO ŹRÓDEŁ ŁABY

A

SZKLARSKA PORĘBA

PĘTLA

7 h

B

WODOSPAD KAMIEŃCZYKA

18,7 km

ŚREDNIA

C

HALA SZRENICKA

974 m [974 m]

D

SZRENICA

E

ŹRÓDŁA ŁABY

F

LĄBSKA BOUDA

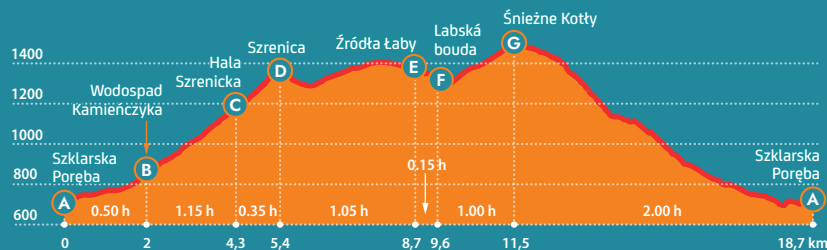
G

ŚNIEŻNE KOTŁY

A

SZKLARSKA PORĘBA

Widokowa trasa obejmująca odcinki po obu stronach granicy. Prowadzi przez Szrenicę i źródła Łaby, daje możliwość wypoczynku w czeskim schronisku. Na początku wędrowki dość spore podejście, wymagające przynajmniej średniej kondycji. Na wierzchni zróżnicowana: częściowo brukowane drogi, częściowo piaszczysto-kamieniste górskie ścieżki.

Kup książkę

Poleć książkę

Trzy Świnki

budynek, który po przebudowach połączono ze starym skrzydłem krytym gankiem nad biegnącą pod nim drogą. W czasach swojej świetności był to luksusowy górski hotel z otwartym basenem kąpielowym. Po II wojnie światowej schronisko uruchomiono jako jedno z pierwszych w polskich Karkonoszach.

Ze schroniska należy iść szlakiem czerwonym pod górę, a następnie czarnym skierować się na szczyt **D Szrenicy** (1362 m n.p.m.; zob. s. 274). Sprzed schroniska rozciąga się piękna panorama polskich i czeskich grzbietów Gór Izerskich w kierunku zachodnim i północno-zachodnim, przy dobrej pogodzie widoczny jest także Ještěd (1012 m n.p.m.) z charakterystyczną wieżą na szczycie, a na lewo od niego wzniesienia Średniogórza Czeskiego. Na północ od Gór Izerskich rozciąga się Pogórze Izerskie, a bardziej na wschód – Kotlina Jeleniogórska, zamknięta od północy grzbietem Gór Kaczawskich. Za charakterystycznymi stożkami Sokolika i Krzyżnej Góry wnoszą się Rudawy Janowickie z najwyższym Skalnikiem (945 m n.p.m.). Przy dobrej pogodzie na ostatnim planie można zobaczyć Ślężę, a na prawo od niej – Góry Wałbrzyskie. Natomiast bezpośrednio od Szrenicy odchodzi na wschód wyraźnie widoczny grzbiet Karkonoszy, a na północ od niego – pasmo wzniesień Pogórze Karkonoskiego.

Na pokrywach skalnych Szrenicy występują liczne porosty, najbardziej charakterystyczne są zielonkawe porosty z rodzaju wzorców: wzorzec geograficzny i wzorzec alpejski. Dzięki dużej wilgotności – częstym opadom i występowaniu mgły – mogą one żyć bezpośrednio na powierzchni skały. Nie mają zdolności magazynowania wody ani stałego pobierania jej z podłoża, dlatego długa ekspozycja na słońcu powoduje ich

CZŁOWIEK A ROŚLINNOŚĆ

Gatunki synantropijne to takie, których obecność związana jest z bytnością człowieka. Nazwa pochodzi z połączenia greckich słów *syn* – „z”, „razem” i *anthropos* – „człowiek”. Hala Szrenicka powstała wskutek wyrębu lasu i została przez człowieka zasiedlona, a co za tym idzie gleba wokół została użyźniona. Występująca tu roślinność nie jest wyłącznie naturalna, do gatunków synantropijnych należy m.in. rosnący przy szlaku szczaw alpejski.

wysuszenie. W Karkonoszach rozpoznano blisko 400 gatunków porostów.

Ze Szrenicy należy wrócić do szlaku czerwonego i skierować się na południowy wschód, w kierunku widocznej w pobliżu grupy skalnej. To **Trzy Świnki**, których wyso-

kość wynosi odpowiednio ok. 8, 5, 2,5 m i maleje ku północy. Południowa skałka znajduje się już po czeskiej stronie – stulepek graniczny znajduje się tuż obok.

Szlak schodzi do **Mokrej Przełęczy** – to wyraźne obniżenie grzbietu jest ważnym punktem migracyjnym ptaków, dlatego nazywane jest „Ptasimi Wrotami”. Mimo że Karkonosze są stosunkowo niskie, wiele ptaków nie radzi sobie z przekraczaniem ich grzbietu i wybiera miejsca niżej położone. Przeloty są bardzo efektowne, bo ptaki pokonują przełęcz kilka metrów nad ziemią – lecąc wyżej, często są znoszone przez wiatr i muszą podejmować kolejną próbę pokonania przełęczy. Jednak nie zawsze się to udaje i na wierzchołach Karkonoszy znajduje się czasem martwe lub wycieńczone ptaki, którym nie udało się pokonać górskiej przeszkody. Prowadzone tu badania ornitologiczne wykazują czasem przelot ponad

Schronisko na Szrenicy

NIEME ZNAKI

Po czeskiej stronie Karkonoszy można spotkać się ze szczególnym sposobem oznaczania szlaków. Są to duże, wycięte z blachy symbole, pomalowane na czerwono i umieszczone wysoko nad ziemią, aby były widoczne również w okresie zimowym. Ich wielkość i kształt miały gwarantować, że będą widoczne nawet pokryte warstwą sadzi. Nazywane są „niemymi znakami”, a ich powstanie sięga 1923 r., kiedy czeski artysta Kamil Vladislav Muttich pasjonujący się narciarstwem założył stowarzyszenie narciarskie „Himalaja”. Podczas wędrówek zimowych zauważył, że tradycyjne znakowanie często jest niewidoczne. Muttich stworzył więc znaki, które miały być czytelne w różnych warunkach. Każde z charakterystycznych karkonoskich miejsc (np. szczytów czy schronisk) ma swój własny symbol, a strzałka przy znaku wskazuje kierunek do tego obiektu. Nieme znaki nie prowadzą konkretnymi szlakami, ale wskazują cel i kierunek. Łącznie stworzono ich prawie 30. W 2010 r. zostały uznane za oficjalne znakowanie.

Twarożnik i schronisko na Szrenicy

10 000 migrujących ptaków w czasie jedynie 4 godz., rekordem w ciągu jednego dnia obserwacyjnego było 17 940 naliczonych osobników. Dlatego Mokra Przełęcz wybierana jest na obserwację oraz obrączkowanie migrujących ptaków. Szczególnie intensywnie zaznacza się tu jesienny przelot ptaków migrujących na zimę na południe. Najlepszym czasem do obserwacji jest okres od końca września do połowy października – wówczas migruje najwięcej ptaków, a najintensywniejsze przeloty można obserwować wczesnym rankiem

i przy wyższej pogodzie. W zależności od terminu można tu spotkać różne gatunki, należą do nich: zięba, bogatka, świergotek łąkowy, pliszka żółta i pliszka siwa, skowronek i wiele innych.

Szlak prowadzi pod górę obok skałki **Twarożnik** (zob. s. 141), a około 1,6 km za nią odchodzi w prawo szlak żółty – należy nim podążyć, aby po kilku minutach dojść do **Źródła Łaby**. Jest to symboliczne miejsce, bo faktyczne źródła rzeki znajdują się na łące powyżej. Wody Łaby są tu ujęte cembrowiną, a na pobliskim murku

znajdują się herby miast, przez które przepływa ta długa na 1165 km rzeka.

Niegdyś miejsce to owiane było tajemnicą – tu swoje początki miały legendy o Duchu Gór, a cały teren powyżej czeskiej miejscowości Vrchlabí uważano za źródła Łaby. W 1684 r. dokonano poświęcenia źródła – miało to być potwierdzeniem przynależności tego terenu do rodziny Harachów, ale też sposobem na wypędzenie złych mocy. Różne są wersje pochodzenia nazwy rzeki. W języku zamieszkujących jej dorzecze Celtów słowo *elb* oznaczało rzekę,

natomiast praindoeuropejskie słowo *albis* to „biały”. Czeska nazwa: *Labe* jest jedyną w czeskim języku nazwą rzeki, która nie jest rodzaju żeńskiego.

Z tego miejsca należy się kierować szlakiem czerwonym, by po kilkunastu minutach dojść do **F Labskiej boudy**. W pobliżu tego miejsca w pierwszej połowie XIX w. niejaka pani Blažkova sprzedawała kozi ser, mleko i gorzałkę przechodzącym w pobliżu turystom. Miała ona prosty szałas z kamieni, belek i kory. W późniejszym czasie stanął tu większy budynek, a w 2. poł. XIX w. hrabia Jan Harrach dwukrotnie przebudowywał go i powiększał. W 1965 r. obiekt sptonął, a w latach

1969–1975 wybudowano 8-piętrową ogromną budowlę z żelbetu wkomponowaną w nachylony stok. Działa tu dziś górski hotel z restauracją, można w niej spróbować czeskiego piwa Krakonoš.

WARIANT

Okolo 800 m na południe od Labskiej boudy znajduje się tzw. Ambrožova vyhlídka – punkt widokowy na pobliski wodospad Pančavý. Jest to najwyższy wodospad w Karkonoszach, ma 148 m wysokości. By dojść do punktu widokowego, należy kierować się czerwonym

szlakiem, czas dojścia to kilkanaście minut. Następnie trzeba zawrócić i kontynuować wycieczkę spod Labskiej boudy. ■

Na drodze biegnącej poniżej budynku należy skierować się na szlak żółty, doprowadzający do mostku na łbie. Rzeka spływa tędy do dłuższej polodowcowej doliny Labský důl, której głębokość w stosunku do sąsiednich grzbietów dochodzi do 400 m. Poniżej mostu znajduje się wodospad Labský o wysokości 34 m. Powstanie wodospadu i jego rozwój spowodowane są erozją wsteczną rzeki łby, zachodzącą w mocno popękany, a co za tym idzie mało wytrzymałym granicie.

Niedaleko za mostkiem na łbie rozpoczyna się tzw. Koňská cesta (Koňská droga) – szlak żółty wiedzie nią pod górę, doprowadzając do skałki Czarcia Ambona i nad krawędź **F Śnieżnych Kottów** (zob. s. 132).

Przy Czarciej Ambonie znajduje się Radiowo-Telewizyjny Ośrodek Nadawczy Śnieżne Kotły. W 1837 r. hrabia Leopold Christian Gotthard Schaffgotsch wzniósł tu pierwszy w Karkonoszach obiekt przeznaczony specjalnie dla turystów, który miał raptem dwa miejsca noclegowe i salę jadalną. W 1858 r. budynek został uszkodzony przez huragan, co było pretekstem do budowy nowego obiektu. Po kolejnej rozbudowie pod koniec lat 90. XIX w. schronisko stało się luksusowym hotelem

**WIDOK ZNAD
LABSKIEJ BOUDY**

PROGRAM PARTNERSKI

— GRUPY HELION —

1. ZAREJESTRUJ SIĘ
2. PREZENTUJ KSIĄŻKI
3. ZBIERAJ PROWIZJĘ

Zmień swoją stronę WWW w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

Kup książkę

GRUPA
Helion

trek&travel to przewodnik, dzięki któremu poznasz najpiękniejsze górskie trasy i odkryjesz najciekawsze atrakcje regionu. Mapy, profile wysokości, panoramy i szczegółowe informacje pomogą odpowiednio przygotować się do wędrowki, a bogate opisy krajoznawcze i propozycje miejsc wartych odwiedzenia przybliżą historię, kulturę i zabytki odwiedzanego obszaru. Niezależnie od tego, czy planujesz samotną wyprawę, czy wakacje z dziećmi, w przewodniku **trek&travel** znajdziesz wszystko, co potrzebne, aby wyjazd w góry był udany i pełen atrakcji.

Wędrowka do imponujących Śnieżnych Kottów, wycieczka do szumiących wodospadów Szklarskiej Poręby, wjazd kolejką na Stóg Izerski i wspinaczka na Królową Sudetów – Śnieżkę. Odwiedziny w kultowych schroniskach: Samotni i Chatce Górzystów. Wspaniały gwiazdny spektakl w Izerskim Parku Ciemnego Nieba. Rejon Karkonoszy i Gór Izerskich to także ciekawe zabytki przybliżające historię tych terenów: malownicze ruiny zamku Chojnik, eleganckie pałace Kotliny Jeleniogórskiej, oryginalny kościół Wang czy tajemnicze kopalnie uranu w Kowarach.

Księgarnia internetowa:
bezdroza.pl

Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
❶ bezdroza.pl/promocje
Przewodniki najchętniej czytane:
❷ bezdroza.pl/bestsellery
Zamów informator podróżniczy:
❸ bezdroza.pl/newsletter

ebook dostępny na:

ebookpoint

ISBN 978-83-289-4285-1

9 788328 942851

79,00 zł